Çin'de
İnsan Hakları ve Hak İhlâlleri

editör
ÖMER KUL

Çin deyince, yarım bir kıtayı kapsayan toprakları ve işgal ettiği bu topraklarda yaşayan yerli halklar üzerinde kurduğu acımasız baskı ve zulüm gücüyle özdeşleşen "Çin İşkencesi" akla gelir. Zira, Çin yönetimi tabiatı gereği tarihte olduğu gibi, şimdi de kendi halkı içinde faaliyet gösteren Falun Gong ve Hong Kong demokrasi taraftarlarıyla, işgal ettiği topraklarda yaşayan başta Uygurlar olmak üzere, Moğol çobanlara, Mançulara, Korelilere ve Tibetlilere uyguladığı asimilasyon ve soykırım politikalarının gereği; zoraki eğitim ve çalışma kampları, toplu işkenceler, organ satışı ve tecavüzlerle topyekun bir insanlık suçu işlemektedir. Ülkemizde Çin ile alâkalı konular Doğu Türkistan üzerinden konuşulduğundan, Çin gerçeğini tanımak tabii olarak bir eksiklik taşımaktadır. Bu itibarla her biri konusunun uzmanı akademisyen ve ilim adamları yetmiş yıllık Çin yönetiminin içyüzünü gözler önüne sermekteler.

Doğu Türkistan'da toplama kamplarındaki binlerce Uygur ve Kazak Türk'ü, Güney Moğolistan'da devam eden soykırım, kültür ve dinî inancı yok edilen Tibetliler, bir hayat tarzı olarak geliştirilen Fung ritüli mensupları, insani hakların korunması için mücadele eden Hong Konglular, demokratik protesto hareketleriyle Çin sömürü ve dikta rejimine karşı hür dünyaya çağrıda bulunmaktadır. Bu çalışma ezilen ve sömürülen mazlum halkların çığlığına bir katkı niteliği taşımaktadır.

"ışık
doğu'dan
gelir"

DOĞU KÜTÜPHANESİ 9 786057 173355

Çin'de
İnsan Hakları ve Hak İhlâlleri

DOĞU
KÜTÜPHANESİ

editör, ÖMER KUL

Çin'de
İnsan Hakları ve Hak İhlâlleri

Çin Doğu Türkistan Falun Gong Güney Moğolistan Hong Kong Mançurya Tibet

tarih/siyâset DOĞU KÜTÜPHANESİ

Çin'de İnsan Hakları ve Hak İhlâlleri

Çin
Doğu Türkistan
Falun Gong
Güney Moğolistan
Hong Kong
Mançurya
Tibet

Editör
ÖMER KUL

İSTANBUL, 2022

DALAY LAMA

27 Eylül 2022

Doç. Dr. Ömer KUL

İstanbul Üniversitesi

İstanbul

TÜRKİYE

Sayın Doç. Dr. Ömer KUL,

Dostum Sayın Erkin ALPTEKİN'den Uygur halkı, tarihi ve onların süregelen mücadeleleri hakkındaki ilginizi öğrendiğim için mutluyum. O, ayrıca Tibetliler, Moğollar, Mançuryalılar vb. üzerine bir kitap yazdığınızdan bahsetti. Türkiye'den bir bilim adamının bölgemizle bağlantılı tarihi göz önüne alındığında bu tür bir girişime öncü olmasından dolayı bilhassa memnunum.

Bu türde bir kitap, kuşkusuz bu yerlerin tarihi ve kültürü hakkında büyük dünyadaki insanlar arasında daha çok farkındalık yaratacaktır. Böyle bir çalışma, uluslararası toplumun bizim gibi toplulukların tarihini ve hâlihazırdaki durumunu neyin yönlendirdiği hakkında daha derin bir anlayışa sahip olmasına olanak sağlayacaktır.

Bu vesileyle, sözlerimden birinin dünyadaki dinî gelenekler arasındaki uyumun desteklenmesi olduğunu sizinle paylaşmak isterim. Dünyadaki tüm ana dinler, iyi insanlar yetiştirmek için aynı potansiyeldedir. Bu yüzden, tüm dinî geleneklerin birbirlerine karşılıklı olarak saygı göstermesi ve kendi geleneklerinin değerine vâkıf olması önemlidir. Bu bakış açısıyla bile, tek bir dinin dışındaki toplulukları da kapsadığı için kitabınız yararlı olacaktır. Benim açımdan; nereye gidersem gideyim, insanları dinlerin arasındaki uyumu geliştirmeye teşvik ediyorum. Bundan dolayı, her ne zaman yapabilirsem, tıpkı kuzey Hindistan'daki Ladakh bölgesine yaptığım son ziyaretimdeyken olduğu gibi, fırsat buldukça farklı ibadet mekânlarını ziyaret ediyorum.

Dualarımla ve iyi dileklerimle,

Saygılarımla,

Çin'de İnsan Hakları ve Hak İhlâlleri

Çin
Doğu Türkistan
Falun Gong
Güney Moğolistan
Hong Kong
Mançurya
Tibet

Editör
ÖMER KUL

DOĞU KÜTÜPHANESİ

Çin'de İnsan Hakları ve Hak İhlâlleri

ÖMER KUL

Yayın Yönetmeni
Erol Cihangir

Redaksiyon
Elif Altun

Kapak-Mizanpaj
Atilla Ceylan

Tarih Seri No: 47
Doğu Kütüphanesi: 221

1. Baskı, 2022 İstanbul

Ofset Baskı
Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.
Beytepe Yolu, No: 3 Çankaya/ Ankara
Tel: +90 (312) 266 44 10
Matbaa Sertifika No: 46519

© Bu kitabın bütün yayın hakları Kültür Bakanlığı Telif Hakları Mukavelesi gereği Doğu Kütüphanesi yayınevine aittir.

Sertifika No: 52736

MİLLETLERARASI NEŞRİYAT NUMARASI
ISBN: 978-605-71733-5-5

DOĞU KÜTÜPHANESİ
Alemdar Mah. Çatalçeşme Sk. Meriçli Apt.
No: 44 Kat: 3 Cağaloğlu/İstanbul Tel: (0.532) 494 14 60
web: www.dogukutuphanesi.com
e-mail: bilgi@dogukutuphanesi.com

İçindekiler

Takdim / 7
Doç. Dr. Ömer Kul

Çin Halk Cumhuriyeti'nde İnsan Haklarına Genel Bir Bakış / 49
Teng Biao / Mou Yanxi

Doğu Türkistan'da İnsan Hakları İhlâlleri / 109
Dolkun İsa

Falun Gong Uygulamasına Karşı Çin Yönetiminin İnsan Hakları İhlâlleri / 157
Çev. Hakan Koçman

Güney Moğolistan'da İnsan Hakları ve Hak İhlâlleri / 185
Enghebatu Togochog

Hong Kong'un Düşüşü: 2019 Yılı Siyasî Hareketler ve "Tek Devlet, İki Sistem"in Hayâl Kırıklığı / 221
Chien-Yu Shih

Mançurya Özelinde Joseonjok (Çin'deki Koreliler) Toplumu: Oluşumu, Dağılması ve Ulusal Kimliklerinin Değişmesi / 255
Dongin Lee

Tibet'te İnsan Hakları İhlâlleri Üzerine Kısa Bir Değerlendirme / 277
Lobsang Senge

Yazarlar Hakkında / 287